

виконання на власному вебсайті. Державне регулювання також передбачає контроль за дотриманням законодавства відносно виконання державних (регіональних) цільових програм, в тому числі щодо результативності державного регулювання (підтримки) виробництва продукції сільського господарства. Державний фінансовий аудит державних (регіональних) цільових програм – вид державного фінансового аудиту, що спрямований на проведення аналізу і перевірки законності та ефективності розроблення і виконання державних (регіональних) цільових програм, управління і використання коштів державного та місцевого бюджетів під час їх виконання та оцінки досягнення очікуваних результатів виконання програм.

Є, однак, і такі сфери діяльності, де адміністративні методи досить ефективні, а їх застосування не просто бажано, а необхідно. Це контроль над монополістичними ринками; забезпечення екологічної безпеки суспільства і збереження не відтворювальних природних ресурсів; визначення і підтримання мінімально необхідних параметрів життя людей (гарантований мінімум заробітної плати, соціальні виплати і допомоги); захист національних інтересів країни в системі світогосподарських зв'язків та тощо. Адміністративні методи погані не самі по собі, а тільки тоді, коли вони економічно не обґрунтовані та вторгаються в чужорідну для них галузь. Методи державного регулювання розвитку аграрного сектору здійснюються за допомогою механізмів регулювання: планування, прогнозування, програмування та стимулювання, контролю. При проведенні аграрної політики повинні враховуватися особливості, а також вітчизняний і зарубіжний досвід державного регулювання розвитку аграрного сектору.

Бібліографічний список

1. Демидюк О. О. Сутність та критерії ефективності сучасних економічних систем. *Бізнес Інформ*. 2017. № 2 (469). С. 8–15
2. Купчишина О. А. Концепт регуляторної політики в економіці аграрного сектору. автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03. Миколаїв, 2019. 25 с.
3. Маленька І. М. Методи визначення рівня та ефективності державної підтримки сільськогосподарських підприємств. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 4 (51). С. 266–273.
4. Несенко П. Методичні підходи до оцінки ефективності державного регулювання аграрного сектору. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 4. С. 288–296.
5. Про схвалення Стратегії розвитку експорту продукції сільського господарства, харчової та переробної промисловості України на період до 2026 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 588-р. Офіційний вісник України. 2019. № 61. С. 21–65.
6. Пронько Л. М., Кулик Н. М. Напрями реалізації державної підтримки аграрного сектору економіки в ринкових умовах господарювання. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1. С. 23–32.

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

*А. Сухорукова, к. н. з державного управління, Є. Нехайчик
Миколаївський національний аграрний університет*

The article examines the key areas of strategic development of Ukraine's agro-industrial complex, in particular the introduction of technological innovations, energy efficiency, digitalisation of production and development of new product solutions that will facilitate integration into the European market and environmental sustainability. Special attention is paid to

supporting agricultural producers and developing rural infrastructure to ensure competitiveness in the global market.

Keywords: agriculture, innovation, energy efficiency, digitalisation, environmental sustainability, European market.

Україна, маючи значний аграрний потенціал, залишається однією з ключових країн у глобальній системі продовольчої безпеки. Сільське господарство України відіграє важливу роль у формуванні національної економіки, що зумовлено її природними ресурсами, сприятливими кліматичними умовами та історичними традиціями в аграрному секторі. Однак для реалізації цього потенціалу необхідно розробити і впровадити ефективні стратегії, що враховують сучасні виклики і тенденції розвитку світового агропромислового комплексу (АПК).

Функціонування агропромислового комплексу України як інноваційної, соціально-орієнтованої моделі розвитку вимагає комплексного підходу до управління і впровадження нових технологій [1]. Формування інноваційної системи АПК є ключовим чинником у досягненні конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Важливим елементом цієї системи є створення стійкого організаційно-економічного механізму управління, що дозволить агропромисловим підприємствам успішно інтегрувати наукові досягнення в практику. Особливу увагу слід приділити вдосконаленню нормативно-правової бази, яка регулює інноваційну діяльність, забезпечуючи її ефективне та безперешкодне впровадження.

У сучасних умовах важливим аспектом розвитку АПК є активне впровадження результатів наукової та науково-технічної діяльності. Зокрема, йдеться про використання селекційних досягнень, ресурсозберігаючих технологій, біологічних засобів захисту рослин і стимуляторів росту. Ці нововведення не лише підвищують ефективність виробництва, але й сприяють екологічній стійкості аграрного сектору. Впровадження біологічних прийомів інтенсифікації виробництва є важливим кроком на шляху до сталого розвитку агропромислового комплексу, що відповідає світовим трендам у галузі сільського господарства.

Проте варто зазначити, що 24 лютого 2022 року стало переломним моментом для України. Російська агресія спричинила серйозні виклики для всієї країни, включаючи аграрний сектор. Збройний конфлікт призвів до значних втрат у сільському господарстві: понад 2650 суб'єктів господарювання агропромислового комплексу зазнали суттєвих збитків. Загальні втрати аграрного сектору, станом на 2024 рік, становлять 10,3 мільярда доларів США, що свідчить про серйозні наслідки агресії для українського сільського господарства. Найбільш постраждалими регіонами стали Запорізька, Херсонська та Луганська області, на які припадає 65 % від загальних збитків [2].

Незважаючи на ці виклики, Україна продовжує активно підтримувати впровадження Порядку денного щодо сталого розвитку до 2030 року, ухваленого у 2015 році [2]. Важливим елементом цієї стратегії є прагнення досягнення сталості агропромислового сектору, що передбачає глобальне лідерство в постачанні продуктів харчування, розвиток вертикальної інтеграції та імпортозаміщення, а також переробку значної частини врожаю. Зокрема, метою є переробка не менше 50 % сільськогосподарської продукції, що сприятиме створенню доданої вартості та розширенню асортименту харчових продуктів.

Крім того, важливим завданням є зміцнення позицій України на європейському ринку як одного з провідних постачальників харчових продуктів приватних марок. Це сприятиме інтеграції України в європейський економічний простір та посиленню її конкурентних позицій на глобальному рівні. Досягнення сталості та екологічної безпеки також є невід'ємною частиною розвитку АПК, що передбачає повну переробку вторинних відходів та виробництво біометану, сприяючи зниженню викидів та збереженню навколишнього середовища.

Адаптація аграрного сектора України до вимог Європейського Союзу є важливим кроком на шляху інтеграції країни в європейську спільноту. Однією з ключових змін є вдосконалення нормативно-правової бази, яка повинна відповідати європейським стандартам. Це передбачає інтеграцію стратегічної ініціативи "From Farm to Fork", що дозволить Україні забезпечити контроль якості продукції на всіх етапах виробництва [5]. Впровадження таких стандартів сприятиме екологічно сталому розвитку аграрного виробництва та підвищенню інформованості споживачів.

Водночас особливу увагу слід приділити підтримці сільськогосподарських виробників, зокрема наданню фінансової допомоги для модернізації виробництва. Впровадження європейських стандартів, незважаючи на труднощі, пов'язані з відновленням після конфлікту, є важливою передумовою для зміцнення конкурентоспроможності аграрного сектора України.

Також необхідно розвивати сільську інфраструктуру, що передбачає модернізацію доріг, мостів, та інших об'єктів, які забезпечать сільське населення доступом до якісних соціальних послуг. Це створить сприятливі умови для життя та роботи в сільській місцевості, що є важливим для стабільного розвитку аграрного сектору.

Збільшення експорту української сільськогосподарської продукції також вимагає розширення ринків збуту та створення сильного бренду на світовому ринку. Участь українських аграріїв у міжнародних виставках і форумах дозволить підвищити впізнаваність української продукції та зміцнити її позиції на глобальному рівні.

Одним із ключових напрямків інноваційного розвитку є технологічні інновації, які передбачають впровадження біотехнологій та біоінженерії. Ці інновації спрямовані на забезпечення екологічної стійкості агровиробництва, зокрема шляхом впровадження методів, що сприяють збереженню біорізноманіття, ґрунтового покриву та водних ресурсів. Перехід до біоекологічного землеробства та збільшення обсягів органічного виробництва є важливими завданнями для збереження природних ресурсів та підвищення якості продукції.

Не менш важливим аспектом технологічного розвитку є підвищення енерго-ефективності та ресурсозбереження [4]. Використання альтернативних джерел енергії та впровадження енергозберігаючих технологій, зокрема в системах опалення та охолодження, є пріоритетними завданнями. Розробка технологій для глибокої переробки сировини та зменшення парникових викидів сприяє зменшенню впливу аграрного виробництва на довкілля.

Цифрові технології відіграють важливу роль у модернізації аграрного сектору. Впровадження розумного землеробства, яке базується на використанні робототехніки, інтернету речей та штучного інтелекту, дозволяє автоматизувати технологічні процеси та підвищити ефективність управління ними. Оцифрування інформації та створення баз даних, що містять аграрний реєстр, геопросторові дані та інші важливі ресурси, є необхідним для підвищення прозорості та ефективності аграрного виробництва. Окремо варто звернути увагу на продуктивні інновації, які передбачають створення нових видів продукції, таких як сорти та гібриди сільськогосподарських культур, а також високопродуктивні породи тварин і птиці.

Отже, стратегічний розвиток агропромислового комплексу України передбачає комплексні заходи, спрямовані на підвищення ефективності, конкурентоспроможності та стійкості аграрного сектору. Незважаючи на складні виклики, Україна має значний потенціал для посилення своїх позицій на глобальному ринку, що вимагає активного впровадження інноваційних технологій, розвитку внутрішнього виробництва та зміцнення міжнародних зв'язків.

Бібліографічний список

1. Гуторова О. О., Гуторов О. І. Особливості розвитку та напрями удосконалення інноваційної діяльності в АПК. *Аграрні інновації*. 2023. № 17. С. 211–217. URL: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.17.32> (дата звернення: 04.09.2024).

2. Гуцул Т. А., Остропольська Є. В., Шафран А. І. Стратегічне планування та розвиток агропромислового комплексу України на шляху до досягнення сталості до 2030 року. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. № 20. С. 86–99. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.20.10> (дата звернення: 03.09.2024).

3. Жегус О., Давиденко В. Стратегічні імперативи інноваційного розвитку аграрного сектору України як основи його резильєнтності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-23> (дата звернення: 04.09.2024).

4. Poltorak A. S., Burkovska A. I., Khrystenko O. A., Sukhorukova A. L. and Dovgal I. V. Monitoring of relationships between indicators of food security of the states. *3rd International Conference on Environmental Sustainability in Natural Resources Management 2023*. URL: <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1269/1/012001> (дата звернення: 04.09.2024).

5. Poltorak A., Tyshenko S., Volosyuk Y., Khrystenko O., Sukhorukova A., Balitska A. Management of the financial and economic security system of the state in conditions of global instability. *Scientific views on the structural construction of regions: monograph. Opole*. 2022. P. 12–20.

ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

К. Пилипенко, д. е. н.

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького;

Н. Трушкіна, к. е. н.

Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України

О. Прокопишин, к. е. н.

Львівський національний університет природокористування

The today's trends of the e-commerce development in Ukraine and the types and features of Internet platforms have been studied. It is stated that nowadays all types of consumers actively use the Internet to purchase the goods they need. The influence of Russia's military aggression on the development of domestic e-commerce has been described.

Keywords: information technologies, e-commerce, online trading, Internet, e-business.

Застосування інформаційних технологій спричинило кардинальні зміни в традиційних способах ведення бізнесу й появу електронного бізнесу – нового виду економічної діяльності. Завдяки активному розвитку мережі Інтернет виникають мережеві формування, які мають значний вплив на сферу товарного обігу, а отже, Інтернет – це не тільки місце обміну інформацією, але й майданчик для проведення операцій купівлі-продажу матеріальних благ та електронного контенту. В Україні електронна комерція стала сьогодні одним із найперспективніших напрямів бізнесу. Вона має позитивний вплив на інші галузі й активно залучає сучасні технології в країну.

Під електронною комерцією (від англ. *e-commerce*) розуміють комерційну взаємодію суб'єктів бізнесу щодо купівлі-продажу товарів та послуг (матеріальних та інформаційних) з використанням інформаційних мереж (Internet, мережа стільникового зв'язку, внутрішньої локальної мережі фірм) [4].

Складовими електронної комерції є:

- електронний обмін інформацією (англ. Electronic Data Interchange, EDI);
- електронний рух капіталу (англ. Electronic Funds Transfer, EFT);
- електронна торгівля (англ. E-Trade);
- електронні гроші (E-Cash);
- електронний маркетинг (англ. E-Marketing);
- електронний банкінг (англ. E-Banking);